

2016/2242(INI)

19.7.2017

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: eelarvekontrollikomisjon

ELi noortegarantii süsteemide kulutuste kontrollimine ja kulutõhususe järelevalve
(2016/2242(INI))

Arvamuse koostaja: Jana Žitňanská

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et noorte kõrge töötuse tase (2016. aastal ELis 18,7 %) on kahjulik nii ühiskonnale kui ka asjaomastele inimestele ning sellel on kestvad negatiivsed tagajärjed tööalasele konkurentsivõimele, sissetulekute stabiilsusele ja karjääri arengule; arvestades, et majanduskriis on ebaproportsionaalselt palju mõjutanud noori ning mõnes liikmesriigis on üle veerandi noortest töötud;
- B. arvestades, et kvantitatiivsest seisukohast on noortegarantii kasutamine olnud ebauhtlane ning see erineb liikmesriigiti märkimisväärselt; arvestades, et noortegarantii alla kuuluvaid integratsiooniteenuseid on sageli rakendatud vaid osaliselt või siis on osalejate ring olnud liiga kitsas, see on sõltunud avalike tööturuasutuste olemasolevast suutlikkusest ja tõhususest ning Euroopa tasandi menetluste kiirusest; arvestades, et liikmesriigid peaksid jätkama pingutusi oma avalike tööturuasutuste tugevdamiseks ja reformimiseks;
- C. arvestades, et 2013. aasta aprillis võtsid liikmesriigid endale kohustuse tagada noortegarantii loomise abil noorte edukas sisenemine tööturule; arvestades, et kontrollikoja audit tehti liiga vara, kuna uuritav ajavahemik oli liiga lähedal riiklike tagatissüsteemide käivitamisele, ning see piirdus üksnes teatavate liikmesriikidega; arvestades, et enne auditi tegemist oleks kasulikum olnud sellel eesmärgil läbi viia nende rakendamise esialgne hindamine;
- D. arvestades, et hinnangute kohaselt läheb Euroopa noortegarantii rakendamiseks igal aastal vaja 50,4 miljardit eurot¹, mis on oluliselt vähem kui noorte tööturult lahkumise tõttu Euroopas igal aastal tekkiv majanduslik kahju, mis võib ulatuda vähemalt 153 miljardi euronini²; arvestades, et noorte tööhõive algatusel on aastatel 2014–2018 kasutada ainult 6,4 miljardit eurot ja kuni 2020. aastani koos Euroopa Sotsiaalfondi toetustega veel 2 miljardit eurot;
- E. arvestades, et sellised välised tegurid nagu iga konkreetse piirkonna majandusolukord või tootmismudel mõjutavad noortegarantii raames sätestatud eesmärkide saavutamist;
- F. arvestades, et EL peaks sotsiaalpoliitika valdkonna meetmeid sihtrühmale paremini n-õ turundama ja tutvustama, et tagada oma meetmete parem nähtavus ELi inimeste jaoks;
- G. arvestades, et Euroopa Liidu piirkondade vahel on märkimisväärsed erinevused; arvestades, et teatud juhtudel ei kvalifitseeru suure töötusega territooriumid NUTSi tasandil ELi toetuseks abikõlblike piirkondade hulka;
- 1. rõhutab, et noortegarantii kavade rakendamisel tekkivate probleemide arutamiseks ja lahendamiseks on vaja tõhusaid mehhanisme; rõhutab, et on vaja liikmesriikide kindlat, realistlikku ja teostatavat poliitilist ja rahalist kohustust rakendada noortegarantii täies ulatuses, sh tagades varajase sekkumise mehhanismid, töö, täiendava hariduse ja

¹ „Social inclusion of young people“ (Noorte sotsiaalne kaasatus, Eurofound, 2015).

² „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe“ (Mittetöötavad ja mitteõppivad noored: omadused, kulud ja poliitilised reaktsioonid Euroopas, Eurofound, 2015).

koolitusega seotud pakkumiste kvaliteedi, selged abikõlblikkuse kriteeriumid ning partnerluste arendamise asjaomaste sidusrühmadega; arvestades, et selleks tuleb tagada tõhus teavitustegevus ja vajaduse korral haldussuutlikkuse parandamine, arvestades kohalikke tingimusi, edendada toetust oskuste arendamisele ning luua nõuetekohaste järelevalve- ja hindamisstruktuurid nimetatud meetmete rakendamise ajaks ja pärast seda;

2. väljendab siiski muret, et noortegarantii kavad ei ole veel jõudnud kõikide haridussüsteemist lahkunud või töötuks jäänud noorteni; rõhutab, et kõigil mittetöötavatel ja mitteõppivatel noortel peaks olema võimalik noortegarantii kavadest kasu saada; ergutab seetõttu ka ELi kaasrahastamiseks mittekõlblikke piirkondi noortegarantiiis osalema;
3. tuletab meelde, et noortegarantii saab ELilt rahalist toetust Euroopa Sotsiaalfondi ja noorte tööhõive algatuse kaudu, mis täiendavad riiklikke toetusi; avaldab toetust ühise strateegilise raamistiku raames tehtavale programmitööle vastastikuse õppe, koostöövõrkude loomisega seotud tegevuse ja tehnilise abi kaudu;
4. toonitab, et noortegarantii kavade tulemuslikuks rakendamiseks tuleb eraldada vajalikke vahendeid ja hinnata kogurahastust, võttes arvesse seda, et kogurahastuse hindamist võib takistada see, et raske on eristada erinevaid riiklikul tasandil noortele suunatud meetmete liike;
5. nõuab tõhusat mitmepoolset järelevalvet vastavuse üle nõukogu soovitusel noortegarantii loomise kohta Euroopa poolaasta raames ja konkreetsete riigipõhiste soovitude käsitlemist, kui see on vajalik;
6. rõhutab, et liikmesriikidel on vaja võtta ennetavaid meetmeid ja rakendada struktuurireforme, millega tagatakse noortegarantii raames osutatavate teenuste ja pakkumiste kvaliteet, et saada noortegarantiist maksimaalset kasu ning tagada noorte edukas üleminek koolist tööle ja tegevusetusest tööle; rõhutab sellega seoses, kui oluline on anda avalikele tööturuasutustele rohkem vahendeid, arendada välja tugev partnerlus peamiste sidusrühmade vahel, koolitada avalike tööturuasutuste personali, et luua kohandatud personaalseid eriteenuseid ja tegutseda integreeritult koos kõigi teiste sidusrühmadega;
7. kutsub komisjoni üles üksikasjalikult kindlaks määrama riiklikud panused noorte tööhõive algatusse, mida on igas liikmesriigis noortegarantii tõhusaks rakendamiseks vaja, võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni hinnanguid;
8. tuletab meelde, kui oluline on koostöö kõikide valitsuse tasandite (EL, liikmesriigid ja kohalikud asutused) vahel ning Euroopa Komisjoni tehniline abi noortegarantii tõhusal rakendamisel;
9. kutsub komisjoni üles tegema koos tööhõivekomiteega ettepanekuid noortegarantii raames tehtavate pakkumiste kvaliteedikriteeriumide standardite kohta;
10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama ära parimate kogemuste vahetamise kogu potentsiaali, sh tehes kindlaks ja levitades parimaid tavasid noortegarantii kavade rakendamise järelevalve, aruandluse ning tarbetu halduskoormuse kaotamise valdkonnas; ergutab jagama parimaid tavasid tööhõivekomitee ja Euroopa tööhõivestrateegia

vastastikuse õppimise programmi kaudu; märgib sellega seoses, kui oluline on vastastikune õppimine, mis on suunatud kõige ebasoodsamas olukorras olevate rühmade aktiveerimisele;

11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama piisava rahastuse olemasolu kõikide selliste noorte töötajate tulemusliku integreerumise tagamiseks, kes on töötud või kellel ei ole juurdepääsu sobivale koolitus- või hariduspakkumisele; rõhutab, et jätkusuutlike tulemuste saavutamiseks peaks noortegarantii tuginema olemasolevatele tõenditele ja kogemustele ning jätkuma pikas perspektiivis; toonitab asjaolu, et selleks on vaja suurendada aktiivse tööturupoliitika jaoks kasutada olevat avaliku sektori rahastust ELi ja liikmesriikide tasandil;
12. märgib, et on vaja mitmekesisemat ja kohandatumat lähenemisviisi teenuste osutamise suhtes eri noorterühmadele, et vältida nn koore riisumist või parimate palade väljanõppimist ja diskrimineerivat valikut; nõuab tugevamaid ja sihtotstarbelisi meetmeid, et jõuda takistusteta noorteni, kellel on mitu rasket probleemi ja kes on tööturult enim tõrjutud; rõhutab sellega seoses, kui tähtis on tulemuslikult kooskõlastada noortegarantiid teiste, näiteks mittediskrimineerimise poliitikaga ning laiendada noortegarantii pakkumistes sisalduvate meetmete ulatust;
13. kutsub liikmesriike üles tagama kontrollandmete olemasolu, et hinnata tulemuste pikaajalist jätkusuutlikkust nii kvantitatiivsest kui ka kvalitatiivsest seisukohast lähtudes ja soodustada rohkem tõenditel põhineva noortepoliitika kujundamist; nõuab andmete kogumises, sh sooliselt eristatud andmete kogumises, suuremat läbipaistvust ja järjepidevust kõigis liikmesriikides; märgib murega, et noortegarantiist positiivse tulemusega lahkunud osalejate jätkusuutlikkus on halvenenud¹;
14. on seisukohal, et otsus pikendada noortegarantiid või käivitada muid uusi algatusi noorte tööhõive edendamiseks peaks põhinema võimaluste ja vahendite põhjalikul hindamisel ning et selliste algatuste eesmärgid peaksid olema võimalikult realistlikud;
15. on seisukohal, et noortegarantii korduv kasutuselevõtt ei tohi takistada tööturu aktiveerimise põhimõtet ja tähtajatule töösuhtele ülemineku eesmärki; kutsub nõukogu üles kasutama mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist, et eraldada noortegarantiile piisavalt vahendeid; kutsub liikmesriike üles tagama, et noortele (sh kuni 30-aastastele) tehakse kvaliteetseid pakkumisi, mis vastaksid nende profiilile ja kvalifikatsiooni tasemele ning tööturu nõudlusele, et luua jätkusuutlikku tööhõivet ja ennetada noortegarantii korduvat kasutuselevõtmist;
16. nõuab, et igas osalevas liikmesriigis hinnataks noortegarantii tõhusust, et ennetada noorte ärakasutamist teatud ettevõtete poolt, kes kasutavad väljamõeldud koolituskavu riigi rahastatud tööjõust kasu saamiseks; teeb selleks ettepaneku jälgida nende noorte töövõimalusi, kes on programmist toetust saanud, ning luua mehhanismid, millega seatakse osalevate avalike või eratöötajate programmis osalemise jätkamise tingimuseks töölepingu sõlmimine vähemalt osade praktikantidega;
17. kordab oma pühendumust tähelepanelikult jälgida kõiki liikmesriikide meetmeid

¹ Eriaruanne nr 05/2017 „Noorte töötus: kas ELi poliitika on midagi muutnud? Hinnang noortegarantiile ja noorte tööhõive algatusele“, punkt 164.

noortegarantii rakendamisel ning kutsub noorteorganisatsioone üles hoidma Euroopa Parlamenti kursis oma järeldustega liikmesriikide meetmete kohta; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon kaasaksid sidusrühmad poliitika kujundamisse; tuletab meelde, et noorteorganisatsioonide kaasamine noortegarantiist teavitamise ning selle rakendamisse ja hindamisse on ülioluline selle õnnestumise jaoks;

18. on seisukohal, et noorte töötust tuleb käsitleda prioriteetse küsimusena kohe tulevaste Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakenduskavade algusest alates;
19. pooldab selle tagamist, et noortegarantiiga hõlmatud noored panustavad jätkuvalt liikmesriigis kehtivatesse sotsiaal- ja töökaitseüsteemidesse ja neil on juurdepääs neile süsteemidele, tugevdades seega kõikide asjaosaliste, eelkõige noorte ja tööandjate jagatud vastutust;
20. tunnustab kontrollikoja eriaruannet noortegarantii ja noorte tööhõive algatuse mõju kohta noorte tööhõivele ning märgib, et rohkem kui kolm aastat pärast nõukogu soovitusel vastuvõtmist ei vasta noortegarantii veel selle käivitamisel sätestatud algsetele ootustele; võtab teadmiseks kontrollikoja märkuse, et üksnes ELi eelarvest ette nähtud vahenditest kõigi mittetöötavate ja mitteõppivate noorte abistamiseks ei piisa; märgib, et praegune olukord ei peegelda ootusi, mis tekkisid noortegarantii kasutusele võtmisel, st tagada, et kõik mittetöötavad ja mitteõppivad noored saavad nelja kuu jooksul kvaliteetse koolitus- või tööpakkumise;
21. toonitab, et püsivad lahknevused osalejate profiili ja noortegarantii pakkumiste vahel põhjustavad inimeste tagasilangemise mittetöötavate ja mitteõppivate noorte staatusesse; märgib, et puudub üldtunnustatud määratlus kvaliteetse pakkumise kohta noortegarantii raames; usub, et sellise määratluse heaks lähtealuseks on soovitus lugeda pakkumised kvaliteetseteks, kui need vastavad osaleja profiilile ja kvalifikatsiooni tasemele ning tööturu nõudlusele ning nende abil saavutatakse jätkusuutlik ja nõudlusele vastav integratsioon tööturule; usub, et selle määratluse väljatöötamine ei taga iseenesest noortegarantiis osalemise puhul positiivset tulemust, kuna eeltingimus mittetöötavate ja mitteõppivate noorte jätkusuutlikuks integreerumiseks tööturule on piisav majanduskasv;
22. kutsub liikmesriike üles tõhustama oma järelevalve- ja teavitussüsteeme, mis aitaksid noortegarantii eesmärke mõõdetavamaks muuta ja soodustada rohkem tõenditel põhineva noori aktiveeriva poliitika väljaarendamist, eelkõige parandama oma võimekust teha seiret noortegarantiist lahkunud osalejate üle, eesmärgiga vähendada nii palju kui võimalik teadmata tulemusega lahkunute arvu, ning saada andmeid kõigi osalejate hetkeolukorra kohta; palub, et komisjon vaataks läbi oma andmete kogumise suunised ning liikmesriigid oma miinimumnõuded ja eesmärgid, et vähendada tulemuste ülehindamise ohtu;
23. tunnustab, et mõnede liikmesriikide jaoks on noortegarantii muutunud tööhõive- ja haridusvaldkonna poliitikareformide ja parema kooskõlastamise liikumapanevaks jõuks; rõhutab, et väga oluline on realistlike eesmärkide seadmine selliste tegevuspõhimõtete ja raamistike edendamisel nagu noortegarantii, peamiste probleemide kindlakstegemine ja asjakohaste tegevuskavade koostamine nende lahendamiseks ning probleemide hindamine, pidades silmas tööalase konkurentsivõime paranemist; märgib, et on olukordi, kus on olnud raske tuvastada või hinnata noortegarantii senist panust ning et kvaliteetne statistika peaks aitama liikmesriikidel kavandada konkreetsemaid ja tõhusamaid

noortepoliitika meetmeid, loomata valesid ettekujutusi ja lootusi;

24. palub liikmesriikidel tagada, et noorte tööhõive algatuse ja Euroopa Sotsiaalfondi vahendid ei asendaks liikmesriikide avalikke kulutusi, nagu on sätestatud ühissätete määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 95 ja põhjenduses 87 ning kooskõlas täiendavuse põhimõttega; rõhutab, et sellised programmid nagu noortegarantii ei tohi asendada liikmesriikide endi meetmeid noorte töötusega võitlemiseks ja jätkusuutlikuks tööturule integreerimiseks;
25. võtab teadmiseks, et mittetöötavate ja mitteõppivate noorte rühm on väga mitmekesine; kutsub liikmesriike üles ulatuslikult uurima mittetöötavate ja mitteõppivate noorte elanikkonda ning on seisukohal, et väga oluline on mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori täpsemalt määratleda; rõhutab, et erinevatele noortele suunatud meetmeid on vaja kohandada kohalike ja piirkondlike vajadustega, näiteks tagades kohalike tööandjate esindajate, kohalike koolituste pakkujate ja kohalike asutuste veelgi suurema kaasatuse; kutsub liikmesriike üles kujundama igale kandidaadile individuaalse tee, tagades avalikele tööturuasutustele paindlikkuse profiilimudelite kohandamiseks;
26. kutsub liikmesriike üles suurendama jõupingutusi, et jõuda kõikide mittetöötavate ja mitteõppivate noorteni, eriti mitteaktiivsete noorteni, kes ei ole hõlmatud olemasolevates süsteemides, et neid registreerida ning jälgida noorte olukorda 6, 12 ja 18 kuu järel pärast noortegarantii kavast lahkumist, et edendada nende jätkusuutlikku integreerumist tööturule; rõhutab, et noorte mitmekesisele rühmale on vaja pakkuda kohandatud lahendusi ning registreerimata mittetöötavad ja mitteõppivad noored tuleb muuta peamiseks sihtrühmaks; palub, et liikmesriigid ei asendaks avaliku sektori kulutusi Euroopa Sotsiaalfondi olemasolevate vahenditega, ja märgib, et piisav majanduskasv on eeltingimuseks mittetöötavate ja mitteõppivate noorte tõhusaks integreerumiseks tööturule;
27. nõuab eraldatud vahendite kasutamise tõhusat ja läbipaistvat kontrollimist, aruandlust ja järelevalvet Euroopa ja riiklikul tasandil, et hoida ära kuritarvitusi ja vahendite raiskamist;
28. rõhutab, et vaja on parandada kõigi asjaomaste sidusrühmade (sh piirkondlikul ja kohalikul tasandil), nagu avalike ja vajadusel eraõiguslike tööturuasutuste, haridus- ja koolitusasutuste, tööandjate, noorteorganisatsioonide ja noortega töötavate valitsusväliste organisatsioonide vahelist koostööd, et jõuda kõikide mittetöötavate ja mitteõppivate noorteni; ergutab sidusrühmade paremat kaasamist partnerlusel põhineva lähenemisviisi kaudu noortegarantii kujundamisse, rakendamisse ja hindamisse; nõuab suuremat koostööd haridusasutuste ja ettevõtjate vahel, et vähendada oskuste nõudlusele mittevastavust; kordab mõtet, et partnerlusel põhineva lähenemisviisi eesmärk on paremini jõuda sihtelanikkonnani ja tagada kvaliteetsete pakkumiste tegemine;
29. on seisukohal, et oskuste mittevastavusega seotud probleeme saaks lahendada inimeste oskuste parema kindlakstegemise ning praeguste riiklike koolitussüsteemide puuduste parandamisega; rõhutab, et noorte liikuvuse edendamine võib parandada nende oskusi ning koos kvalifikatsioonide tunnustamisega vähendada olemasolevat geograafilist oskuste nõudlusele mittevastavuse probleemi; julgustab sellega seoses liikmesriike Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURES) paremini ära kasutama.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	21.6.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 -: 4 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Guillaume Balas, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Elisabeth Morin-Chartier, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Jana Žitňanská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Miapetra Kumpula-Natri, António Marinho e Pinto, Tamás Meszerics, Joachim Schuster, Michaela Šojdrová
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Xabier Benito Ziluaga, Monika Smolková, Milan Zver

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

36	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Marian Harkin, António Marinho e Pinto, Robert Rochefort
ECR	Czesław Hoc, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EPP	Heinz K. Becker, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Anne Sander, Sven Schulze, Michaela Šojdrová, Romana Tomc, Milan Zver
S&D	Guillaume Balas, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jan Keller, Miapetra Kumpula-Natri, Georgi Pirinski, Joachim Schuster, Siôn Simon, Monika Smolkova, Marita Ulvskog
Verts/ALE	Jean Lambert, Tamás Meszerics, Terry Reintke
4	-
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Lynn Boylan, Rina Ronja Kari, João Pimenta Lopes
2	0
ENF	Mara Bizzotto
NI	Lampros Fountoulis

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu